ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ตสฺมึ สมเย อุคฺคเสโน นาม เสฏฺฐิปุตฺโต สหายเกน สทฺธึ มญฺจาติมญฺเจ ฐิโต ตํ โอโลเกตฺวา ตสฺสา หตฺถปาทวิกฺเขปาทีสุ อุปฺปนฺนสิเนโห เคหํ คนฺตฺวา ตํ ลภนฺโต ชีวิสฺสามิ อลภนฺตสฺส เม อิเธว มรณนฺติ อาหารูปจฺเฉทํ กตฺวา มญฺจเก นิปชฺชิ มาตาปิตูหิ ตาต กินฺเต รุชฺชตีติ ปุจฺฉิโตปิ ตํ เม นฏฺฐีตรํ ลภนฺตสฺส ชีวิตํ อตฺถิ อลภนฺตสฺส เม อิเธว มรณนฺติ วตฺวา ตาต มา เอวํ กริ อญฺญํ เต อมฺหากํ กุลสฺส จ โภคานญฺจ อนุรูปํ กุมาริกํ อาเนสฺสามาติ วุตฺเตปิ ตเถว วตฺวา นิปชฺชิ ฯ อถสฺส ปิตา พหุํ ยาจิตฺวาปิ ตํ สญฺญาเปตุํ อสกฺโกนฺโต นฏฺฐกสฺส สหายกํ ปกฺโกสาเปตฺวา กหาปณสหสฺสํ ทตฺวา อิเม กหาปเณ คเหตฺวา อตฺตโน ธีตรํ มยฺหํ ปุตฺตสฺส เทตูติ ปหิณิ ฯ โส นาหํ กหาปเณ คเหตฺวา เทมิ สเจ ปน โส อิมํ อลภิตฺวา ชีวิตุํ น สกฺโกติ เตนหิ อมฺเหหิ สทฺธึเยว วิจรตุ ทสฺสามิสฺส ธีตรนฺติ ฯ มาตาปิตโร ปุตฺตสฺส ตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ โส อหํ เตหิ สทฺธึ วิจริสฺสามีติ วตฺวา ยาจนฺตานมฺปิ เตสํ กถํ อนาทิยิตฺวา นิกฺขมิตฺวา นฏฺฐกสฺส สนฺติกํ อคมาสิ ฯ โส ตสฺส ธีตรํ ทตฺวา เตน สทฺธึเยว คามนิคมราชธานีสุ สิปฺปํ ทสฺเสนฺโต วิจริ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. สาปิ เตน สทฺธึ สำวาสมนฺวาย นจิรสฺเสว ปุตฺตำ ลภิตฺวา ตำ กีฬาปยมานา สกฏฺโคปกสฺส ปุตฺต ภณฺฑหารกสฺส ปุตฺต กิญฺจิ อชานนกสฺส ปุตฺตาติ วทติ ฯ โสปิ เนสำ สกฏปริวตฺตกำ กตฺวา จิตฏฺฐาเน โคณานำ ติณำ อาหรติ สิปฺปทสฺสนฏฺฐาเน ลทฺธภณฺฑกำ อุกฺขิปิตฺวา หรติ ตเทว กิร สนฺธาย สา อิตฺถี ปุตฺตำ กีฬาปยมานา ตเถว วทติ ฯ โส อตฺตานำ อารพฺภ ตสฺสา คายนภาวำ ญตฺวา ปุจฺฉิ มำ สนฺธาย กเถสีติ ฯ อาม ตำ สนฺธายาติ ฯ เอวำ สนฺเต อหำ ปลายิสฺสามีติ ฯ สา กึ ปน มยฺหำ ตยา ปลายิเตน วา อาคเตน วาติ ปุนปฺปุนำ ตเทว คีตำ คายติ ฯ สา กิร อตฺตโน รูปสมฺปตฺติญฺเจว ธนลาภญฺจ นิสฺสาย ตำ กิสฺมิญฺจิ น มญฺญติ ฯ โส กึ นุ โข นิสฺสาย อิมิสฺสา อยำ มาโนติ จินฺเตนฺโต สิปฺปำ นิสฺสายาติ ญตฺวา โหตุ สิปฺปำ คณฺหิสฺสามีติ สสฺสุรำ อุปสงฺกมิตฺวา ตสฺส ชานนสิปฺปำ อุคฺคณฺหิตฺวา คามนิคมาทีสุ สิปฺปำ ทสฺเสนฺโต อนุปุพฺเพน ราชคหำ อาคนฺตฺวา อิโต สตฺตเม ทิวเส อุคฺคเสโน เสฏฺฐิปุตฺโต นครวาสีนำ สิปฺปำ ทสฺเสสฺสตีติ อาโรจาเปสิ ฯ นครวาสิโน มญฺจาติมญฺจาทโย พนฺธาเปตฺวา สตฺตเม ทิวเส สนฺนิปตึสุ ฯ โสปิ สฏฺฐิหตฺถำ วำสำ อภิรุยฺห ตสฺส มตฺถเก อฏฺฐาสิ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ในสมัย นั้น อ.บุตรของเศรษฐี ชื่อว่าอุคคเสน ยืนอยู่แล้ว บนเตียง และเตียงซ้อน กับด้วยสหาย แลดูแล้ว ซึ่งหญิง นั้น ผู้มีความรักอันเกิดขึ้นแล้ว ในอาการ ท. มีการแกว่งซึ่งมือและเท้า เป็นต้น ของหญิง นั้น ไปแล้ว สู่เรือน คิดแล้ว ว่า อ.เรา เมื่อได้ ซึ่งหญิง นั้น จักเป็นอยู่ เมื่อเรา ไม่ได้อยู่ อ.ความตาย จักมี ในที่ นี้นั่นเทียว ดังนี้ กระทำแล้ว ซึ่งการเข้าไปตัดซึ่งอาหาร นอนแล้ว บนเตียงน้อย แม้ผู้อันมารดาและบิดา ท. ถามแล้วว่า แน่ะพ่อ อ.อะไร ย่อมเสียดแทง แก่เจ้า ดังนี้ กล่าวแล้วว่า เมื่อกระผม ได้อยู่ ซึ่งธิดาของ นักฟ้อน นั้น อ.ชีวิต มีอยู่ เมื่อกระผม ไม่ได้อยู่ อ.ความตาย จักมี ในที่นี่นั่น เทียว ดังนี้ ครั้นเมื่อคำ ว่า แน่ะพ่อ อ.เจ้า อย่ากระทำแล้ว อย่างนี้ อ.เรา ท. จักนำมา ซึ่งนางกุมาริกา ผู้สมควร แก่ตระกูลด้วย แก่โภคะ ท. ด้วย ของเรา ท. อื่น แก่เจ้า ดังนี้ อันมารดาและบิดา ท. แม้กล่าวแล้ว กล่าวแล้ว เหมือนอย่าง นั้นนั่นเทียว นอนแล้ว ฯ ครั้งนั้น อ.บิดา ของนายอุคคเสน นั้น แม้อ้อนวอนแล้ว มาก ไม่อาจอยู่ เพื่ออันยังนายอุคคเสน นั้น ให้รู้พร้อม ยังบุคคล ให้เรียกมาแล้ว ซึ่งสหาย ของนักฟ้อน ให้แล้ว ซึ่งพันแห่งกหาปณะ ส่งไปแล้ว ด้วยคำ ว่า อ.นักฟ้อน รับเอาแล้ว ซึ่งกหาปณะ ท. เหล่านี้ จงให้ ซึ่งธิดา ของตน แก่บุตร ของเรา ดังนี้ ฯ อ.นักฟ้อน นั้น กล่าวแล้ว ว่า อ.เรา รับเอาแล้ว ซึ่งกหาปณะ ท. ย่อมให้ หามิได้ ก็ ถ้าว่า อ.บุตรของเศรษฐี นั้น ไม่ได้แล้ว ซึ่งธิดา ของเรา นี้ ย่อมไม่อาจ เพื่ออันเป็นอยู่ไซร้ ถ้าอย่างนั้น อ.บุตรของเศรษฐีนั้น จงเที่ยวไป กับ ด้วยเรา ท. นั่นเทียว อ.เรา จักให้ ซึ่งธิดา แก่บุตรของเศรษฐี นั้น ดังนี้ ฯ อ.มารดาและบิดา ท. บอกแล้ว ซึ่งเนื้อความ นั้น แก่บุตร ฯ อ.บุตรของเศรษฐี นั้น กล่าวแล้วว่า อ.กระผม จักเที่ยวไป กับ ด้วยนักฟ้อน ท. เหล่านั้น ดังนี้ ไม่เอื้อเฟื้อแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว ของมารดาและบิดา ท. เหล่านั้น แม้ผู้อ้อนวอนอยู่ ออกแล้ว ได้ไปแล้ว สู่สำนัก ของนักฟ้อน ฯ อ.นักฟ้อน นั้น ให้แล้ว ซึ่งธิดา แก่บุตรของเศรษฐี นั้น เที่ยวแสดงอยู่แล้ว ซึ่งศิลปะในบ้าน และนิคมและราชธานี ท. กับ ด้วยบุตรของเศรษฐี นั้นนั่นเทียว ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ฝ่ายธิดานักฟ้อนนั้น อาศัยการอยู่ร่วมกันกับบุตรเศรษฐีนั้น ต่อกาลไม่นานนัก ก็ได้บุตร เมื่อจะเย้าบุตรนั้น จึงพูดว่า ลูกคนเฝ้าเกวียน ลูกคนหาบของ ลูกคนไม่รู้อะไร ๆ ฯ ฝ่ายบุตรเศรษฐีนั้น ขนหญ้ามาให้โคทั้งหลาย ในที่ชนเหล่านั้นกลับเกวียนพักอยู่แล้ว ยกเอาสิ่งของที่ได้ในที่แสดงศิลปะแล้วนำไป นัยว่า หญิงนั้นหมายถึงบุตรเศรษฐีนั้นนั่นเอง เมื่อจะเย้าบุตร จึงกล่าวอย่างนั้นนั่นแล ฯ บุตรเศรษฐีนั้น ทราบว่านางขับร้องปรารภตน จึงถามว่า หล่อนพูดหมายถึงฉันหรือ ฯ ภรรยา กล่าวว่า ใช่ ฉันพูดหมายถึงท่าน ฯ บุตรเศรษฐี กล่าวว่า เมื่อเป็นเช่นนั้นฉันจักหนีไปละ ฯ นางกล่าวว่า ก็จะประโยชน์อะไรของฉัน ด้วยท่านผู้หนีไป หรือมาแล้ว ดังนี้แล้ว ก็ขับเพลงบทนั้นนั่นแลเรื่อยไป ฯ ได้ยินว่า นางอาศัยรูปสมบัติของตน และทรัพย์ซึ่งเป็นรายได้ จึงมิได้เกรงใจบุตรเศรษฐีนั้น ในเรื่อง อะไร ๆ ฯ บุตรเศรษฐีนั้นคิดอยู่ว่า นาง มีการถือตัวเช่นนี้ เพราะอาศัยอะไรเล่าหนอ ทราบว่าเพราะอาศัยศิลปะ จึงคิดว่า ช่างเถิด เราก็จักเรียนศิลปะ แล้วก็เข้าไปหาพ่อตาเรียนศิลปะอันเป็นความรู้ของพ่อตานั้น แสดงศิลปะ ในบ้านและนิคมเป็นต้นอยู่มาถึงกรุงราชคฤห์โดยลำดับ ให้ป่าวร้องว่า ในวันที่ ๗ แต่วันนี้ บุตรเศรษฐีชื่ออุคคเสน จักแสดงศิลปะแก่ชาวพระนคร ฯ ชาวพระนคร ให้ผูกเตียงซ้อน ๆ กันเป็นต้นแล้ว รวมตัวกันในวันที่ ๗ ฯ ฝ่ายอุคคเสนนั้น ได้ขึ้นไปสู่ไม้แป้นสูงถึง ๖๐ ศอก ได้ยืนอยู่บนปลายไม้แป้นนั้น ฯ
